T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/461
KARAR NO : 2025/23
KARAR TR : 07/01/2025

ÖZET: 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun mükerrer 79. maddesi uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : A. Ç. D. D. A. Ş.
Vekili : Av. S. C.
Davalı : Mersin Büyükşehir Belediye Başkanlığı
Vekili : Av. F. P. T.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, Mersin Büyükşehir Belediye Başkanlığının 14/02/2024 tarih ve 152 sayılı Encümen Kararı ile Yenişehir Çiftlikköy Mahallesi, Mehmet Akif Ersoy Caddesinde ruhsatsız kazı yaptığı gerekçesiyle müvekkiline 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun mükerrer 79. maddesi uyarınca 38.640 TL idari para cezası verildiğini belirterek, Mersin Büyükşehir Belediye Başkanlığının 14/02/2024 tarih ve 152 sayılı Encümen Kararının iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

2. Davalı vekili, süresinde sunduğu cevap dilekçesinde, davanın görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğunu ileri sürerek, yargı yolu itirazında bulunmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

3. **Mersin 2. İdare Mahkemesi 02/05/2024 tarih ve E.2024/423 sayılı kararı** ile, davada mahkemelerinin görevli olduğu gerekçesiyle, davalının yargı yoluna ilişkin itirazının reddine karar vermiştir. Görevlilik kararının ilgili kısmı şöyledir:

> *"...Dava dosyasının incelenmesinden, davacı şirket tarafından Mersin ilinde yürütülen doğal gaz tedarik ve dağıtım işi kapsamında yapılan alt yapı çalışmaları nedeniyle Belediyenin sorumluluk alanındaki yolda (Mersin ili, Yenişehir ilçesi, Çiftlikköy Mah., Mehmet Akif Ersoy Caddesinde) ruhsatsız kazı çalışması yapıldığının tespit edildiğinden bahisle 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun mükerrer 79. maddesi uyarınca 38.640,00-TL idari para cezası ile tecziye edilmesine ilişkin Mersin Büyükşehir Belediye Encümeninin 14.02.2024 tarihli 152 sayılı kararının alındığı, uyuşmazlık konusu encümen kararına konu ceza tutarının, davacı şirketin yolda yaptığı ileri sürülen ruhsatsız kazı çalışmasından kaynaklandığı ve işlemin 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun mükerrer 79. maddesi uyarınca uygulandığı, bu haliyle dava konusu işlemin, genel bütçeye gelir elde etmek için alınan ve vergi mahkemelerinin görevine giren vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümler ile bunların zam, ceza veya tarifelerine ilişkin olmadığı ve ayrıca işbu davanın; 2577 sayılı Kanunun yukarıya alınan 2. maddesi kapsamında olduğu ve davanın çözümünde idari yargı yerlerinin, dolayısı ile de Mahkememizin görevli bulunduğu sonucuna varılmıştır.*
>
> *Açıklanan nedenlerle; davalı idarenin görev itirazının reddine, davanın görülmesinde idari yargı yerinin görevli olduğuna, ..."*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden P6al9+1 - KepM1jU - GSLdZrG - 9qqFtg= ile erişebilirsin

4. Davalı vekili tarafından, süresi içinde verilen dilekçe ile olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması talebiyle başvurulması üzerine dilekçe, dava dosyası ile birlikte Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmiştir.

B. Olumlu Görev Uyuşmazlığı Çıkarılmasına İlişkin Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı Talebi

5. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alındığında, idari para cezası uygulanmasına ilişkin karara karşı açılan davanın çözümünde anılan Kanun'un 27. maddesinin birinci fıkrası uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğuna karar vererek, dosyayı Uyuşmazlık Mahkemesine göndermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"Somut olayda dava, izinsiz altyapı kazısı yapıldığından bahisle Mersin Büyükşehir Belediye Başkanlığının 14.02.2024 tarihli ve 152 sayılı Encümen kararı ile 2464 sayılı Kanun uyarınca tesis edilen idari para cezasının iptali istemiyle açılmıştır.

Yukarıda açıklanan düzenlemelere göre, 5326 sayılı Kanun'un idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması hâlinde uygulanacağı, diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

İncelenen uyuşmazlıkta, uygulanan idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2464 sayılı Kanun'da da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda 5326 sayılı Kanun'un 3. maddesi gereğince, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması hâlinde uygulanacağından ve görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezası uygulanmasına ilişkin karara karşı açılan davanın çözümünde de, anılan Kanun'un 27. maddesinin birinci fıkrası uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Uyuşmazlık Mahkemesinin 03.06.2024 tarihli ve 2023/547 Esas, 2024/225 Karar sayılı kararında da aynı hususlar vurgulanmıştır."

6. Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığınca, 2247 sayılı Kanun'un 13. maddesine göre Danıştay Başsavcılığının da yazılı düşüncesi istenilmiştir.

III. BAŞSAVCILIK DÜŞÜNCESİ

7. Danıştay Başsavcısı, 2247 sayılı Kanun'un 13. maddesi uyarınca yapılan başvurunun kabulü gerektiği yolunda yazılı düşünce vermiştir. Yazılı düşüncenin ilgili kısmı şöyledir:

"...5326 sayılı Kabahatler Kanûnunun 27. maddesinin (1) numaralı fıkrası uyarınca idarî para cezasına ilişkin idari yaptırım kararına karşı kural olarak sulh ceza mahkemesine başvurulabilir.

Bu kuralın istisnalarından biri anılan Kanunun 3. maddesinde belirtildiği üzere idari yaptırım kararlarına karşı başvurulabilecek kanun yoluna ilişkin olarak diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmasıdır.

Bir başka istisna ise Kabahatler Kanûnunun 27. maddesinin (8) numaralı fıkrasında ifade edildiği üzere idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması hâlinde idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görülmesidir.

Olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemine konu edilen davada ruhsatsız kazı çalışması yapıldığından bahisle 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun mükerrer 79.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden P6al9+1 - KepM1jU - GSLdZrG - 9qqFtg= ile erişebilirsin

maddesi uyarınca 38.640 TL idarî para cezası verilmesine ilişkin Belediye Encümeni kararının iptali istenilmekte olup anılan madde hükmü uyarınca verilen idari para cezalarına karşı açılan davaların idari yargı merciince çözümleneceğine ilişkin özel bir kanuni düzenleme bulunmadığından ve dava konusu idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında davacı ile ilgili olarak idarî yargının görev alanına giren bir karar da verilmiş olmadığından, uyuşmazlığın görüm ve çözümünde 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 27. maddesi uyarınca sulh ceza mahkemesi görevlidir..."

III. İLGİLİ HUKUK

8. 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun *"Altyapı kazı izni harcı"* başlıklı mükerrer 79. maddesi şöyledir:

"(Ek: 15/2/2018-7099/10 md.)

Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde umumi hizmet alanlarında yapılacak kazı işlemleri için belediyece verilecek altyapı kazı izni, altyapı kazı izni harcına tabidir. Bu harcın mükellefi altyapı kazı izni talebinde bulunanlardır.

Altyapı kazı izni harcının matrahı, öncelikle Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca yayımlanan birim fiyatlar olmak üzere Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı veya bunların ilgili birimlerince yayımlanan birim fiyatlarının, bu idarelerde kazı alanı türü itibarıyla birim fiyatının olmaması halinde diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanan birim fiyatlarının, kazı alanıyla çarpılması sonucu bulunan ve alan tahrip tutarı olarak tanımlanan tutardır. Altyapı kazı izni harcı, alan tahrip tutarı üzerinden binde 2 oranında alınır. Cumhurbaşkanı belediye grupları itibarıyla bu oranı yarısına kadar indirmeye, on katına kadar artırmaya yetkilidir.

Bu madde kapsamında verilecek altyapı kazı izinleri için ilgili belediyeden altyapı kazı izni belgesi alınır. Altyapı kazı izni başvuruları on beş gün içerisinde sonuçlandırılır. Altyapı kazı alanı ile kazı sırasında diğer altyapı tesislerine zarar verilmesi halinde bu tesisler kazıyı yapan tarafından eski haline getirilir. Altyapı kazı alanı, alan tahrip tutarının peşin yatırılması veya alan tahrip tutarı kadar teminat verilmesi halinde belediyece de kapatılabilir. İzinsiz altyapı kazısı yapanlara veya altyapı kazı alanını usulüne uygun kapatmayanlara belediye encümenince alan tahrip tutarının beş katına kadar idari para cezası verilir. İdari para cezası, ilgilisine tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenir. Bu yerlerin alan tahrip tutarı, varsa teminatı düşülerek ayrıca tahsil edilir."

9. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun *"Genel Kanun niteliği"* başlıklı 3. maddesi şöyledir:

" (Değişik: 6/12/2006-5560/31 md.)

(1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır."

10. 5326 sayılı Kanun'un *"Yaptırım türleri"* başlıklı 16. maddesi şöyledir:

"(1) Kabahatler karşılığında uygulanacak olan idarî yaptırımlar, idarî para cezası ve idarî tedbirlerden ibarettir.

(2) İdarî tedbirler, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirlerdir."

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden P6al9+1 - KepM1jU - GSLdZrG - 9qqFtg= ile erişebilirsin

11. 5326 sayılı Kanun'un *"Başvuru yolu"* başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrası şöyledir:

"(1)İdari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on beş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

12. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 07/01/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalı vekilinin anılan Kanun'un 10/2. maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısınca 10. maddede öngörülen biçimde olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

13. Raportör-Savcı Dr. Berrak YILMAZ'ın davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

14. Dava, izinsiz kazı yapıldığından bahisle, Mersin Büyükşehir Belediye Başkanlığının 14/02/2024 tarih ve 152 sayılı Encümen kararı ile tesis edilen idari para cezasının iptali istemiyle açılmıştır.

15. Olayda, davanın, izinsiz kazı yapıldığı gerekçesiyle verilen idari para cezasının iptaline ilişkin olarak açıldığı, bu eylemin 2464 sayılı Kanun'un 79. maddesinin birinci fıkrasıyla yasaklandığı ve maddenin üçüncü fıkrasında davacının işlediği ileri sürülen kabahate ilişkin verilecek idari para cezasının düzenlendiği anlaşılmaktadır.

16. İncelenen uyuşmazlıkta, uygulanan idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2464 sayılı Kanun'da da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesinde bu Kanun'un idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtildiğinden, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı fıkrası uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

17. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının başvurusunun kabulü ile Mersin 2. İdare Mahkemesinin 02/05/2024 tarih ve E.2024/423 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerekmiştir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden P6al9+1 - KepM1jU - GSLdZrG - 9qqFtg= ile erişebilirsin

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Mersin 2. İdare Mahkemesinin 02/05/2024 tarih ve E.2024/423 sayılı GÖREVLİLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

07/01/2025 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden P6al9+1 - KepM1jU - GSLdZrG - 9qqFtg= ile erişebilirsin